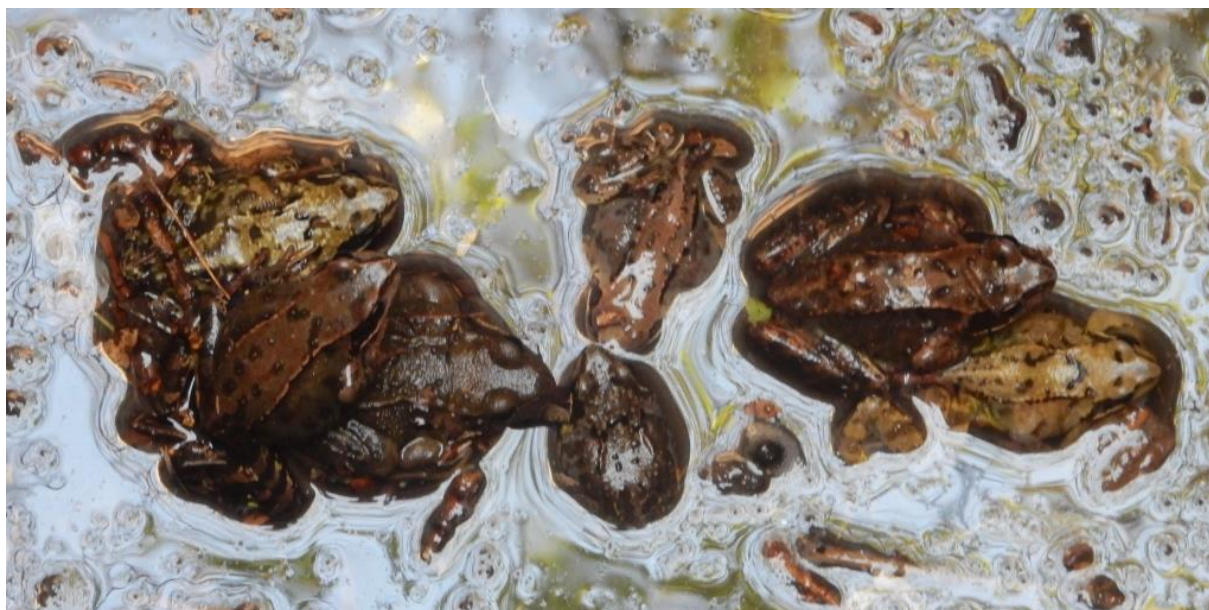

Paren

Een paar weken geleden werd ik opgebeld door mijn moeder, al 90 jaar oud maar nog altijd fris van geest en goed bespraakt. We voeren wekelijks een lang telefoongesprek waarin we en passant de hele wereldpolitiek doornemen, maar nu riep ze mijn hulp in als bioloog. Ze was die morgen bij haar kapster geweest. Die had haar onder het knippen door verteld over een vreemd fenomeen dat zich in haar tuinvijver afspeelde. Het wemelde er van de kikkers en de kleinere dieren klommen telkens op de rug van grotere exemplaren. Waarom zouden ze dat toch doen?

'Die zijn aan het paren', was mijn antwoord. Misschien een beetje kort door de bocht, want het bleef een tijdje stil aan de andere kant van de lijn. Ma nam de draad van het gesprek weer op: 'Eh, doen ze dat zo met z'n allen?' Kennelijk vond ze dat een beetje onbetamelijk, maar ik deed er nogal laconiek over: 'Ja, zo zijn kikkers. Die maken er een gezellige boel van'. Mijn moeder was nog niet tevreden en wilde weten wie dan de mannetjes en vrouwtjes waren. Ik legde haar uit dat de kleinere dieren meestal de mannetjes waren die op de rug van het wijfje klommen.

De kikkers van de kapster zijn bruine kikkers. Dat zijn overwegend landdieren die veel omzwervingen maken door bos en veld en daar ook hun voedsel zoeken. Op de eerste mooie voorjaarsdagen gaan ze op weg naar hun paaiplaatsen in sloten en poelen, gedreven door die universele, onontkoombare drang in de natuur: voortplanting. Ze nemen daarvoor al met een kleine tuinvijver genoeg. Daar verzamelen ze zich voor hun paringsritueel in ondiep water dat aangenaam opgewarmd is door de lentezon. Ondertussen knorren ze zachtjes, wat op mij altijd een heel tevreden indruk maakt. De eitjes zwellen buiten het lichaam van de vrouwtjes op tot de bekende klonten kikkerdril. In mijn eigen vijver dreigde deze lente de kikkerdril te verdrogen doordat de waterstand sterk daalde. Ik heb de kikkers maar een handje geholpen door de eiklonten van de oever af te duwen.

In de voorzomer is de beurt aan de groene kikkers. Die leven vooral in het water en direct langs de oevers. Ze zijn veel opvallender en extroverter dan bruine kikkers. Groene kikkers zijn verantwoordelijk voor de kwaakconcerten op zoele zomeravonden, die hen de eretitel 'boerennachtegaal' heeft opgeleverd. Ondertussen wordt er gepaard dat het een lieve lust is.

Groene kikkers zijn de kikkers uit sprookjes. Soms schijnt er immers in zo'n dier een betoverde prinses te huizen die door een kus van een passant weer haar ware gedaante terugkrijgt. Waarom prinsessen altijd in kikkers veranderd worden, is mij niet duidelijk. Je hoort zelden of nooit van betoverde mussen, muizen of spinnen. Misschien komt het doordat een zwemmende kikker best wat op een miniatuurmensje lijkt. Of zou het onstuimige liefdesleven van de groene kikker haar, wellicht onbewust, tot een begerenswaardige prinses maken?

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 70. 2003.